

APROXIMACIÓ AL SENEGAL

Senegal es troba dins de la franja Sud-oest dels països del Sahel, a la Costa d'Àfrica Occidental.

És un país de 9 milions d'habitants amb una taxa de creixement anual de 2,7% discretament inferior a la taxa del continent d'Àfrica (2,8%) i s'estima que amb aquest ritme la població arribarà als 15.500.000 d'habitants l'any 2020.

Dakar és la capital del Senegal, al Senegal es parlen el francès i el wòlof a nivell oficial. La moneda utilitzada és el franc C.F.A. Tant la llengua com la moneda són una herència del seu passat colonial. Senegal va pertànyer a França des del s.XVII fins que va arribar a la independència absoluta l'any 1960.

Senegal és una república i el seu president, que és també el cap del govern, s'escull per 5 anys mitjançant sufragi universal.

En el país hi ha una vintena de grups ètnics. Els wòlofs i els sereres es concentren en els territoris occidentals, on les densitats de població sobrepassen la mitjana nacional. El territori oriental està habitat pels fula.

La migració dels camps a les ciutats és molt elevada si es compara amb els altres països de l'Àfrica negra.

Els cultius de secà són presents a tot el país, però el major rendiment s'obté del regadiu de la baixa Casamance i a la vall del Senegal, on es conrea arròs, sobretot. Però tot i això la producció alimentària no és suficient per un país que cada vegada consumeix més cereals i no hi ha prou menjar per satisfer tota la població.

La ramaderia segueix essent pobra tot i l'important número de caps de bestiar (3,7 milions de caps ovins, i 2,6 milions de caps bovins). Per això la pesca, practicada a tota la zona costanera i que és abundant gràcies a les aigües fredes vingudes de Canàries, aporta la majoria de les proteïnes animals.

La indústria del Senegal és bàsicament hidroelèctrica (758 milions de kWh) i per acabar el tema dels recursos direm que té jaciments de fosfats molt rics i que són la base de l'exportació (2,4 milions de tones l'any).¹

Segons l'estudi "Mision Exploratoria en Senegal"², l'alta taxa Total de Fertilitat (5,6) juntament amb la taxa de dependència (90%), configura un perfil demogràfic propi d'un país de baix nivell de desenvolupament humà. Això provoca que la piràmide d'edats tingui una base ampla, amb una població jove sense treball que es veu obligada a emigrar cap a un altre país.

L'EMVN (Esperança Mitjana de Vida al Néixer) del Senegal ha passat de 44 anys el 1978 a 52,5 anys el 1998, quasi 4 punts per sobre de la mitjana de l'Àfrica Subsahariana i 2,5 punts per sobre de la mitja del continent, tal i com es veu a la taula 1.

Taula-1. Dades bàsiques del Senegal

• Habitants	9 milions
Taxa anual de natalitat	42 (de l'any 1995)
Taxa anual de mortalitat	15,2 (de l'any 1995)
Taxa anual de creixement	2,7
% de dependència	90%
Esperança de vida al néixer	Homes: 51 Dones: 54
Promig d'anys d'educació en poblacions de > 25 anys	1,15

¹ Font: Los países del mundo, atlas alfabético. Larouse, 1992.

² Es tracta d'un estudi de camp fet a l departament de Velingara el gener del 2001 per Kiku Auqué de MdM i Abdulaye Mballo de ADESC (Associació per al Desenvolupament Econòmic Sanitari i Cultural de Saré Coly Sallé).

% de PIB gastat en sanitat pública	2,6 %
------------------------------------	-------

Anteriorment ja hem comentat la Taxa de natalitat; també pot ser interessant comentar aquestes altres dades de la taula 1:

-% de dependència: és la dependència que té el Senegal de la metròpolis, que en aquest cas és França. Té una dependència molt elevada, això vol dir que qualsevol component bàsic (peça de motor, d'ordinador, etc.) s'ha de comprar a França.

-Esperança de vida: L'esperança de vida al Senegal és molt baixa. Les dones viuen més que els homes, però només amb 3 anys de diferència.

-% de PIB gastat en sanitat pública: el Producte Interior Brut és la riquesa obtinguda en un país durant un any (1500 \$ USA ppa, en el cas del Senegal). Dedicar el 2,6% a la sanitat és dedicar-hi molt poc. Si el comparem amb el PIB dedicat en sanitat a Espanya, es pot veure que la diferència és considerable: 2,6 / 5,5.

L'IDH³ del Senegal és semblant a la mitjana de la regió subsahariana, que en general és molt baixa. A la nota 3 expliquem en què consisteix l'IDH i a la taula 2 presentem un resum de les dades més rellevants de l'informe del PNUD (Pla de les Nacions Unides per al Desenvolupament) 2003. ⁴

Taula-2. IDH Senegal

Esperança de vida al néixer (anys) 2001	51,8
Taxa d'alfabetització d'adults (% de 15 anys d'edat i més grans) 2001	65,4
Taxa bruta combinada de matriculació primària, secundària i terciària (%) 2000-01	45
PIB per càpita (PPA en USD) 2001	850
Índex d'esperança de vida	0,45
Índex d'educació	0,59
Índex del PIB	0,36
Valor del índex de desenvolupament humà (IDH) 2001	0,463
Classificació segons el PIB per càpita (PPA en USD) menys la classificació segons el IDH	13
Classificació segons l'informe del PNUD 2003 entre 175 països	156
Classificació segons el tipus de desenvolupament (alt / mitjà / baix, PNUD 2003)	baix

³L'IDH és un promig simple de l'indicador EMVN, l'índex del nivell educacional i el nivell de vida mesurat pel PIB real per càpita. Aquest índex reflecteix els avenços en les capacitats humanes representats en tres dimensions: l'esperança de vida, el guany educacional i els ingressos.

⁴ Vegeu l'informe a: <http://www.undp.org/hdr2003/espanol/index.html>

En el Senegal el 70% de la població viu d'una economia de subsistència amb base agrícola i ramadera amb pocs intercanvis econòmics i en una fase negativa com a conseqüència del canvi climàtic, la falta de pluges i la desertització. El sector agrari ha tingut una crisi marcada per la sequedat i la població està sofrint pobresa estacional com a conseqüència d'una economia fortament endeutada ja que ha de comprar productes a l'estranger que no pot pagar.

Des d'un punt de vista mèdic la taxa de Mortalitat materno-infantil reflecteix amb una gran exactitud el nivell de salut de la població i el desenvolupament. També demostra la relació entre la desnutrició i la mortalitat materno-infantil. Les persones desnodrides tenen febles les defenses immunitàries i són molt més vulnerables a patir malalties endèmico-epidèmiques i les seves complicacions.